No 1827

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 26 APRIL.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 25 April.

Aan de WelEdele Redaktie van de Tijd.

Onder de bezwaren, welke tegen het Bisschoppelijk Bestuur, dezer dagen aan de Katholieke Kerk in Nederland gegeven, met zoo ongeloofelijke verblindheid geopperd worden, neemt ook vooral de eed, die door de Bisschoppen wordt gezworen, eene voorname plaats in. Deze woorden: »de ketters, de scheurmakers, en de weerspannelingen tegen den Paus zal ik naar vermogen vervolgen en bestrijden" zijn tot eene beteekenis geduid, alsof de Bisschoppen daarbij zich verbonden, om te vuur en te zwaard en met hangen en branden al wat niet katholiek is te verdelgen. Waarlijk het zou wel een even dwaze als goddelooze eed wezen, die in Nederland, en dat ten jare 1853, verpligtte, om bijv. wanneer men op een eenzamen weg een protestant of jansenist ontmoette, zijne krachten aan zulk een man te beproeven of men hem wel niet uit den weg kan ruimen! — Zou men het gelooven, dat het bij den eed inderdaad zoo bedoeld is? of dat ten minste de Inquisitie zal moeten worden beproefd?

Er is eene officieele uitlegging van de bewuste woorden van het eedsformulier gegeven; en het schijnt dat die uitlegging te weinig bekend is. Ten jare 1791 dan en onder dagteekening van den 23 Junij, antwoordde de Kardinaal L. Antonelli, in zijne hoedanigheid van Prefekt van de Romeinsche Kongregatie de propaganda Fide aan de Aartsbisschoppen van Ierland, die insgelijks over den eed bij de wijding der Bisschoppen, en bij het ontvangen des Palliums bemoeijelijkt zijnde, tot Paus Pius VI zich gewend hadden, o. a. deze woorden ter verklaring - »Ten einde nu uit den weg te ruimen alle aanleiding tot haarkloverij en laster, welke naar uw schrijven, door sommigen ontleend wordt uit de woorden van het formulier van eed aan den Apostolischen Stoel door de Bisschoppen bij hunne wijding af te leggen: »ik zal de ketters... naar mijn vermogen vervolgen en bestrijden" welke woorden kwaardaardiglijk worden uitgelegd als het oorlogssein tegen de ketters en als vervolging en strijd tegen hen als vijanden goed te keuren; terwijl de vervolging en bestrijding der ketters waartoe de Bisschoppen verpligt zijn, verstaan moet worden als betrekking te hebben op hunne zorgvuldigheid en pogingen om de ketters van hunne dwaling te overtuigen en hunne verzoening met de Katholieke Kerk te verwerven: zoo heeft Zijne Heiligheid goedgunstiglijk" enz.

Deze verklaring van den Kardinaal Antonelli werd het eerst publiek gemaakt in een herderlijk schrijven van den Aartsbisschop van Dublin Dr. Froy in het jaar 1791 uitgegeven; en is mede aangehaald in het *Report from select committee on regulation of Roman Catholic subjects in foreign States ordened bij the Houze of Commons, to be printed* 25 Junij 1816".

Inzender van deze regelen wenscht ruimere mededeeling te doen van stukken tot de quæstie, zoo als zij zich destijds in Ierland voordeed, behoorende, doch zoude in dit Dagblad daarmede te veel plaats worden ingenomen: hij heeft zich derhalve aan de Redaktie van *de Katholiek* gewend, die zijn verlangen heeft ingewilligd en in het eerstkomend Nummer een en ander aan het publiek brengen zal.

Als een uit alle windstreken losbarstende en voortrollende donder, zoo is boven het hoofd van de thans in Nederland bovendrijvende faktie de stem der verontwaardiging van gansch Europa losgebroken.

Frankrijk, België, Duitschland, Engeland — ziet hunne bladen in; geen, dat niet, in de krachtigste bewoordingen, opkomt tegen het verachtelijk komedie-spel, waarvan Nederland drie weken lang het tooneel is geweest; geen, dat niet, met al den nadruk eener alle dweepzucht verfoeijende ziel, daartegen protesteert.

Dat zullen wel weer de Jezuiten en Ultramontanen gedaan hebben! Waarom niet? Waarom zou men ook dat niet aan het argelooze volk kunnen diets maken? Werd aan het argelooze volk niet verteld en geloofde het niet, dat, wanneer een Bisschop zijne intrede doet in eene stad, hij dan gezeten is in een grooten met vier paarden bespannen wagen, hebbende aan zijne linkerzijde gezeten een Groot-Inquisiteur, terwijl vier beulsknechts achter op de wagen staan, wier roeping 't is, op last van den door den Bisschop geïnspireerden Groot-Inquisiteur, alle Protestanten, die niet Roomsch willen worden, een hoofd kleiner te maken! Dat geloofde de jammerlijk misleide protestantsche menigte: hoe dan te twijfelen, dat zij goedgeloovig genoeg is, om maar alles voor goede munt aan te nemen, wat men haar in de hand zal willen stoppen?

De verbolgenheid van gansch Europa laat zich echter, buiten alle Jezuiten en Ultramontanen om, gemakkelijk en vrij wat natuurlijker verklaren.

Behalve de stellig-revolutionnaire pers, is de Europeesche pers óf uit politieke beginselen tegen de revolutie gerigt, óf zij is katholiek, óf zij is liberaal.

De uit politieke beginselen tegen de revolutie gerigte pers siddert van verontwaardiging wegens het hier gebeurde, wijl het een bij uitnemendheid revolutionnair karakter vertoont. Is de triomf der thans bovendrijvende koalitie toch niet het werk geweest van volksrumoer en straat-*krawall*? Den Keizer van Frankrijk, den Keizer van Oostenrijk, den Keizer van Rusland, den Koning van Pruissen kan het niet smaken, dat in Nederland eene verandering van regeringssysteem plaats heeft *ten gevolge van straatrumoer!* Van daar de verontwaardigde taal der Fransche en Duitsche, uit politieke beginselen, tegen de revolutie gerigte pers.

Dat de katholieke pers het voor hare in Nederland verguisde en met verdrukking bedreigde geloofsgenooten opneemt, volgt uit de natuur der dingen. De Katholiciteit is één ligchaam, één van ziel en, één van zin. Één geloof, ééne hoop en ééne liefde doortintelt haar gemoed; tot één middelpunt gevoelt zij zich aangetrokken; aan één gezag gehoorzaamt zij, in zaken des geloofs en des gewetens. Hoe kan het anders of het gansche ligchaam lijdt, wanneer een zijner leden in smart is? Hoe kan het dan anders of het gansche ligchaam weeklaagt en protesteert, wanneer een zijner leden beleedigd wordt?

De liberale pers eindelijk van Frankrijk, Engeland Duitschland en België is verontwaardigd, omdat het haar spoedig duidelijk is geworden, dat dat gansche vertoon van zoogenaamd »*geestelijk leven*" niet veel anders is dan eene ellendige *manœuvre*, om het liberale regeringssysteem het onderste boven te werpen, om Nederland tot het systeem van behoud en liefde, tot het systeem van bescherming van eenigen ten schade van het algemeen, tot het systeem der mat-glazen huizen, met een woord tot het systeem van reaktie terug te voeren. Eene beleediging het Katholicismus aangedaan — zij zou er vrede mee kunnen hebben; maar de vernedering van het liberalismus in Nederland — zij kan dat niet verdragen en van verontwaardiging gloeit hare taal.

Voor de juistheid dezer laatste opmerking geeft de *Indépendance Belge* een treffend bewijs. Zoo lang het liberale systeem niet in gevaar scheen, neigde zij over tot eene den Katholieken [illegible] vijandige houding. Maar thans? Thans, [illegible] het [illegible] moer veel minder tegen de Katholieken dan tegen Thorbecke gerigt was, nu maakt zij *volte-face* en hoor haar nu spreken: »Het ministerie-Thorbecke is gevallen, of liever bedankt — want het had in de Kamers de overgroote meerderheid voor zich, — omdat het zich gedragen heeft als een trouwe en scrupuleuze verdediger van het beginsel der vrijheid van godsdienst, gewaarborgd door de Nederlandsche Grondwet.... De godsdienstige quæstie is slechts het *voorwendsel* geweest, om het liberaal ministerie ten val te brengen."

Zoo is dan gansch Europa, met het gansche katholieke en met het waarlijk verlichte en liberale gedeelte der bevolking van Nederland, eenparig in zijn afkeurend oordeel van wat hier geschiedt.

»Maar heeft het dan volstrekt geene verdedigers, vraagt men. Het zal toch wel den eenen of anderen vriend in het binnen of buitenland hebben!"

Ongetwijfeld, dien heeft het ook. Hier, den *Fakkel*, den *Nederlander*, de *Waakzaamheid*, de pamflettisten der laatste drie weken en de dichters van *Geuzeliederen*, van de liedjes: *Hij komt*, *Hij kwam*, *Hij ging*, en van het smaadlied: *Hy viel*, namelijk Thorbecke; en in het buitenland: den *Broedermin*, het hoofdorgaan der Belgische demokraten! In het binnenland ook nog, wij zagen ze haast over 't hoofd, de *Provinciale Utrechtsche Courant*, het orgaan van prof. Vreede en de *Amsterdamsche Courant*.

De Belgische, Fransche, Engelsche en Duitsche bladen zijn sints eenige dagen vol van beschouwingen over de Hollandsche quæstie, die, in hunne schatting, eene quæstie van hooge beteekenis is en zwanger gaat van de zorgwekkendste gevolgen. Die quæstie toch is gesteld door volksbeweging! Wij kunnen onmogelijk alle vertoogen over die quæstie, in het buitenland openbaar gemaakt, in onze kolommen opnemen; onze plaatsruimte verbiedt het ons. Wat ons echter het meest mededeelenswaardig toeschijnt, zal aan onze lezers niet onthouden worden. Zoo zullen wij achtervolgens hen o. a. in kennis stellen van een merkwaardig opstel in den *Univers*, van de hand van den graaf Du Lac de Monvert, over de anti-katholieke agitatie, van eene korrespondentie uit Rotterdam, in de *Emancipation Belge*, en van een hoofdartikel in de *Deutsche Volkshalle*, onder den titel: *Die kirchliche Bewegung in Holland.* Niet weinig echter versterkt het ons in onze opvatting der dingen, haar door de buitenlandsche pers eenparig gedeeld te zien.

Men verneemt, dat de Fransche gezant dezer dagen bij den Koning is toegelaten en met Z. M. een langdurig onderhoud heeft gehad.

Men leest in den *Courier de Marseille* van 20 April:

»Men schrijft ons uit Rome dat ten gevolge van een ernstig verschil ontstaan tusschen den H. Stoel en den Hollandsche zaakgelastigde, deze laatste door zijn gouvernement is terug geroepen.

»Sedert eenigen tijd waren er tusschen de beide Staten diplomatieke nota's gewisseld, betrekkelijk de herstelling van de katholieke hierarchie in Nederland. Holland verwierp als onaannemelijk de zeer regtmatige eischen van het Hof van Rome, 't welk van zijn kant sterk in zijn regt, en vast besloten de prerogatieven der Kerk te verdedigen, onwankelbaar bij zijne besluiten is gebleven. Ten gevolge van dit konflikt heeft de Hollandsche ambassadeur zijne brieven van terugroeping ontvangen.

»Alvorens Rome te verlaten heeft deze diplomaat aan den Kardinaal Antonelli een zeer krachtige nota van wege zijn gouvernement ter hand gesteld.

»Wij gelooven niet dat deze diplomatieke scheuring ernstige gevolgen zal hebben. Zoo wij wel onderrigt zijn, heeft Oostenrijk zich reeds officieel tot het Haagsche kabinet gewend, en België, het bij uitnemendheid katholieke land, heeft ook van zijne zijde het Nederlandsche gouvernement [illegible]. Het is dus waarschijnlijk dat Holland [illegible] zal laten varen en het regt van den Paus erkennen, in alles wat betrekking heeft op zijn gezag als Hoofd der Algemeene Kerk."

Men berigt ons uit 's Hage, en naar men verzekert uit eene goede bron, dat het ministerie er niet aan denkt om de Grondwet te herzien of te wijzigen.

Het schijnt integendeel zeker, dat de Kamers zullen worden ontbonden, alhoewel daaromtrent nog geen besluit moet zijn genomen.

De *Kerkelijke Courant* is het orgaan der Nederlandsche Hervormde Synode. Hare taal verdient dus wel de bijzondere opmerkzaamheid.

En hoe nu spreekt die *Kerkelijke Courant* over de bisschoppelijke hierarchie, niet slechts tot de Nederlandsche Hervormden, maar tot al hare lezers, tot allen, tot welken zij het woord rigt?

Zij noemt haar: »EENE SCHANDE EN EENE PEST!"

Zóó wordt de bisschoppelijke hierarchie gequalificeerd door het officieel orgaan der Nederlandsche Hervormde Synode! Wat dunkt u?

[illegible] mogen wij ons niet aan ergeren, wij, Een millioen tweemaal honderd duizend Katholieken, wij, het twee vijfde gedeelte der bevolking! Wij mogen ons daarover niet beleedigd gevoelen! Het zij zóó!

»Doch welke gedachte moeten die menschen, die zich zulke smaad- en schimptaal veroorloven, zich toch wel maken van het gezond verstand der Nederlandsche Natie?

Tot de middelen, waarvan zij zich bediend hebben om het land in vuur en vlam te zetten en om Thorbecke om ver te werpen, behoorde hunne *gemaakte* verbolgenheid over een paar uitdrukkingen, die voorkomen in de toespraak van den Paus, niet aan de Protestanten van Nederland, maar aan het kollegie van Kardinalen.

»Die uitdrukkingen waren, vergelijkenderwijze, van de grootste zachtzinnigheid, tegenover de qualifikatie van »Eene schande en eene pest," aan de katholieke hierarchie door de Synode gegeven.

Verbeeldt zich de Synode, dat het gezond verstand der Natie niet eindigen zal met dat te merken en met te zeggen: »Zelven maken de drijvers zich in de hoogste mate schuldig aan datgene, wat zij den Paus ten verwijt hebben gemaakt. Hoe karakterloos!"

Het gezond verstand der Protestanten zal spoedig tot het uitspreken van een zulk of soortgelijk oordeel komen, gelijk het nu reeds is begonnen te komen tot het inzigt, dat de volksmenners de menigte misleid hebben met hunne opruijingen tegen de Katholieken, om het ministerie Thorbecke om ver te werpen!

Tusschen eenige zeer hevige artikelen in, publiceert de *Kerkelijke Courant* een zeer gemoedelijk geschreven artikel over: *Het standpunt der Hervormden tegenover de Roomsch-Katholieken.*

In dat artikel wordt het afkeurenswaardig geheeten, dat de laatsten nu reeds zoo lang met zulke vinnigheid uitgescholden en zoo medoogenloos door het slijk der straten gesleurd worden. Laten wij liever, zegt de gemoedelijke man, hen trachten te bekeeren tot den geest en de waarheid! »Wij prediken wel het Evangelie aan de Heidenen, aan gevallen vrouwen, aan verwaarloosde vrouwen!" de Katholieken verdienen toch niet bij dezen ten achter gesteld te worden!!

Men schrijft uit Amsterdam dd. 20 April aan de *D. Volkshalle*:

»Het volksrumoer triomfeert; de anti-ministeriele beweging is gelukt; het ministerie-Thorbecke is omver geworpen. Het nieuwe ministerie, bestaande uit van Hall, Dirk Donker Curtius, van Doorn, van Reenen en Lightevelt, kan bezwaarlijk van langen duur zijn. Dat het de hand zal leenen tot omverwerping der Konstitutie, gelijk de thans zegevierende faktie van hem verwacht, is te betwijfelen. Wie kan er intusschen voor instaan, dat het zulks niet zal doen? Holland is nu eenmaal op een pad, waarvan het eind niet te overzien is!

»Het ministerie is ontleend aan eene partij, welke zich *konservatief* noemt; van welken aard dat konservatismus is, hebt gij in uw blad reeds doen zien. Dit ministerie vertegenwoordigt noch de partij der orthodoxen, noch de partij der geheime genootschappen, welke laatste vermoedelijk spoedig een hevigen strijd tegen hem zal aanvangen.

»Amsterdam mag tevreden zijn; van Hall en van Reenen, die beide daar te huis behooren, vertegenwoordigen de patricische familien dier aloude hoofdstad. Doch wat zullen de provinciën zeggen, die steeds met de hoofdstad over hoop liggen, en met hart en ziel aan het ministerie-Thorbecke verkleefd zijn? Weldra zullen zij inzien, hoe de zoogenaamde anti-papistische koalitie met hen speelt, en het valt bijna niet te betwijfelen, of alsdan zal eene krachtige oppozitie van bijna het gansche land zich tegen het hem opgedrongen ministerie vormen. Het afgetreden ministerie had bij het naderen van den storm, dien het niet kon hopen te wederstaan, zijn ontslag genomen, en wel den 16 dezer, *toen de Koning reeds me' eenige personen, die thans ministers zijn, in onderhandeling was getreden, en den vorigen dag aan de protestantsche deputatie ten antwoord had gegeven: »Mijne regering baart mij veel kommer."* Deze persoonlijke verklaring sloeg vlak op het ministerie; slechts eene aftreding bleef mogelijk; zijne eer vorderde het. Het zal zich voorzeker voor het land regtvaardigen. Men zal alsdan de door dit ministerie den lande bewezen diensten weten te waardeeren.

Naar aanleiding van de aftreding van het door de natie hooggeschat ministerie-Thorbecke, schrijft het *Journal de Bruxelles* het volgende:

»Onze bijzondere korrespondentien uit Holland deden reeds de aftreding vermoeden van het ministerie, twelk in de oogen der fanatieke Protestanten al te liberaal was, in den wezenlijken zin des woords, dat wil zeggen, 'twelk zoo de Katholieken dezelfde godsdienstige vrijheid wilde, als al de sekten der Protestanten genieten, overeenkomstig de konstitutie. Het was vooral op den minister van Binnenlandsche Zaken, Thorbecke, dat de *onverbeterlijken* het felst gebeten waren. En inderdaad, de heer Thorbecke, ofschoon Protestant, is een verlicht en onpartijdig man, en heeft zich altijd getoond als de geduchtste bestrijder der [illegible]men. Hij begreep den toestand des lands volkomen juist, en had zich steeds verzet tegen de protestantsche reaktie en de handelwijze der geheime genootschappen.

»Het kabinet dat is afgetreden was een zegen voor het land, wijl het begreep, dat, *om de partijen onschadelijk te maken, men het* VOORBEELD *moest geven van getrouwheid aan de Grondwet.* En zulks heeft het in acht genomen."

Aan het slot van dit artikel in het *Journal de Bruxelles* lezen wij het volgende:

»Dat er in Holland fanatieken zijn en dat hun aantal niet gering is, bewijzen de jongste gebeurtenissen; doch er zijn ook mannen, die de vrijheid van geweten, gewaarborgd bij de Grondwet, niet alleen erkennen, maar ook verlangen dat een ieder er een onmiddellijk gebruik van kunne maken. Ten blijke hiervan volge hier de volgende verklaring uit de *Nieuwe Rotterdamsche Courant.*"

Hierop volgt de bekende advertentie van den heer predikant Hinloopen Labberton, waarvoor hem in bijna alle organen der thans bovendrijvende faktie smaad en verguizing bij handen vol naar 't hoofd wordt geworpen, doch waardoor hij zich onvergankelijke aanspraak op de erkentelijkheid van alle regtschapen lieden verworven heeft.

Toen het nog onzeker was of het volksrumoer wel eene, zij het dan ook maar eene tijdelijke, zegepraal zou behalen, schreef de *Ami de la Religion* (baron Charles de Riancey) de volgende regelen, van welke wij inzonderheid de slotperiode aan al onze vrienden en strijdgenooten op het hart drukken:

»Bijaldien de zaken voortgaan, zooals wij aanvankelijk mogen veronderstellen, ziende op de krachtige houding die men heeft aangenomen, dan zal aan de uitsluitende Protestanten de mond worden gestopt, en onze hoop zal zich spoediger verwezenlijken, dan wij het hadden durven denken. Wij danken er God voor, maar wij wenschen ook de Hollanders geluk met hun praktiesch gezond verstand, 'twelk zich heeft weten te verheffen boven die oude hartstogten en die verjaarde vooroordeelen, aan welke Engeland, tot zijne groote schande, geen weerstand heeft kunnen bieden. Onze broeders in Nederland zullen er niet aan twijfelen of wij, na eenmaal zoo levendig gedeeld te hebben in hunne beproevingen, deelen thans met verhoogde belangstelling in hunne vreugde, op het oogenblik dat zij uit de hand van den Paus de eerste en uitnemendste belooning ontvangen voor hunne zoo standvastige pogingen, voor hunnen zoo manmoedigen ijver.

»Zoo, in weerwil van onze vurigste wenschen, de Katholieken van Holland op nieuw de smartelijkste beproevingen moeten ondergaan, dan weten wij, dat zij er op voorbereid zijn. Zij zullen zich altijd gedragen waardig aan het verleden, dat zij hebben doorworsteld, waardig ook de banier, die zij thans, hooger dan ooit, in hun vaderland hebben opgestoken, en die hun vroeg of laat de overwinning verzekert: *In hoc signo vinces!*"

De *Univers* zijnerzijds schreef toen reeds het volgende:

»Wij hopen dat het ministerie kracht genoeg zal bezitten om het geweld van dien storm te tarten, en dat de Koning zich niet zal laten overvleugelen door het protestantsche fanatismus; maar in ieder geval, en al ware het ook dat er eene vervolging losbrak, zoo zal men toch niet in staat zijn om te vernietigen hetgeen 't Hoofd van de Kerk heeft gedaan. De herstelling der bisschoppelijke hierarchie in Holland is en zal blijven eene afgedane zaak, een *fait accompli.*

Bij den boekhandelaar J. F. A. Benkman zag dezer dagen het licht eene brochure, getiteld: *De Bisschoppen. Een woord van bemoediging en liefde in deze dagen.* Wij vestigen gaarne de aandacht van vriend en vijand op deze goed geschrevene brochure. Zij bevat een gesprek tusschen twee protestantsche vrienden, van welke de een zijne oud hollandsche kalmte en bezadigdheid behouden heeft, terwijl de ander mooi op weg is om zijn hoofd te verliezen. Het rezultaat van het gesprek is, dat de laatste door de juiste en onwederlegbare bewijsvoering van zijnen braven vriend, tot eene gezonde opvatting der dingen terugkeert, en eindigt met toe te juichen de mannentaal van den achtenswaardigen van Hinloopen Labberton, op welken hij zelf deze welverdiende lofspraak houdt: »Het valt gemakkelijk met den grooten hoop mee te doen, maar tegen de luid sprekende menigte, en tegen de nog luider sprekende hartstogten de stem van liefde en verdraagzaamheid te doen hooren, daartoe behoort moed!"

De lezing der bovengenoemde brochure kan nut stichten; wij wenschen haar dan ook in veler handen.

De *N. R. C.* geeft het volgend artikel over de sluiting der zitting:

»De zitting der Staten-Generaal is gisteren gesloten. Het nieuwe ministerie heeft haast, om tot zijn doel te geraken. De eene dag treedt het op, en den volgenden zendt het de vertegenwoordiging naar huis. Vreesde het dat zijne geheimzinnigheid zoude verdwijnen, als het de Kamers nog één dag bijeen liet? In de grondwet die nog bestaat, wordt toch een artikel gevonden, waarin bepaald is, dat de ministers aan de Kamers de inlichtingen moeten geven, welke zij vragen. Geen oogenblik mogt dus verzuimd worden; want hadden de Kamers nog slechts één dag bijeen gebleven, dan hadden zij de stoutmoedigheid gehad het nieuwe ministerie te vragen, waarom het is opgetreden, en wat het wil. De sluijer zou dan gevallen zijn, en het geheele land had geweten, wat het aan het ministerie heeft. Om dit echter rond en openlijk te verklaren, schijnt het doel niet te zijn. Waarom anders met zooveel overhaasting de zitting gesloten? Er was toch een tijd, toen de heer van Hall zeide, geene andere publieke opinie te kennen en te eerbiedigen dan die in de Kamers werd geuit. Maar ja! dat waren andere Kamers. De Tweede Kamer werd toen niet regtstreeks door de kiesgeregtigden, door het beschaafdste, het kundigste, het edelste deel van het volk gekozen. O! neen! de keuzen moesten toen eerst door verschillende trechters loopen, opdat al wat volkskeuze heeten kon, er van werd afgezonderd, en opdat de gekozenen, zuiver van ieder populair element, eene opinie zouden vertegenwoordigen, die de heer van Hall zoo gaarne voor de algemeene wilde doen doorgaan. Alleen in zulk eene Kamer ziet de heer van Hall de uiting der publieke meening! Wat wonder dan, dat hij haar niet kan zien in eene Kamer, door het volk zelf gekozen, en deze daarom beleefd verzocht, naar huis te gaan! De Kamers moesten dus gesloten worden, omdat men schuwde de beginselen bloot te leggen, die men aankleefde, vooral, omdat men diskussie over die beginselen vreesde. Wij weten niet, of het ministerie soms om een schijn van openbaarheid te bewaren, een soort van programma in de *Staats-Courant* zal mededeelen. Als dit geschiedt, wat zal het anders zijn, dan schijn? Zulk een programma is toch stom. Alle vragen die men er doet, blijven onbeantwoord. Redenen, ontwikkeling, verduidelijking, heeft men er niet van te wachten. Het papier is geduldig. Men schrijft er op wat men wil, en laat de uitlegging aan ieders bijzondere opvatting over. Neen, de openbaarheid, die de konstitutionnele regeringsvorm wil, is in de Kamer. Daar wordt gevraagd, en daar moet geantwoord worden. Daar is diskussie, daar is wrijving, daar is ontwikkeling. Daar kan men de taal niet gebruiken, om zijne gedachten te verbergen. Daar moet men inlichting geven, wat de grondwet, die men in allen gevalle bezworen heeft, schrijft het voor."

Wij lezen in het *Handelsblad*:

Wij vernemen, dat op den dag, voorafgaande aan dien van de sluiting der Staten-Generaal, aan de Tweede Kamer van wege den afgetreden minister van Buitenl. Zaken nog is medegedeeld de korrespondentie, gevoerd met onzen gezant te Rome, dat door de meeste leden daarvan is inzage genomen, en daaruit is gebleken, dat de regering van het ophanden zijn, veelmin van den inhoud der pausselijke allokutie, geenerlei kennis droeg.

Hieruit blijkt dus, dat de schrijver van een Ingezonden Stuk in de *Amst. Ct.* van heden, zich teekenende *Junius*, zeer ter kwader trouw heeft beweerd, dat de afgetreden ministers de overlegging van stukken zouden hebben geweigerd. En evenwel heeft Junius weten te ontdekken, dat uit die niet overgelegde stukken juist het tegendeel blijkt van hetgeen werkelijk door de leden der Kamer daarin is gelezen!..

De *Haarlemsche Courant* berigt, dat Z. M. de Koning aan kerkvoogden van de Nederduitsche Hervormde Gemeente te 's Hage ten geschenke heeft gegeven het fraaije gebouw der manége in het Willemspark, Zr. Ms bijzonder eigendom, van 't welk de eerste steen is gelegd door H. K. H. de Erfgroothertogin van Saksen-Weimar. Tevens heeft Z. M. te kennen gegeven, tot de inrigting van dit gebouw voor kerkelijk gebruik, uit HDs. eigene fondsen te zullen verstrekken het zilver, benoodigd voor den H. Doop en het Avondmaal, alsmede eenige benoodigdheden voor het ameublement, daaronder begrepen de predikstoel.

Bij dat berigt kan worden gevoegd; dat gisteren middag ten twee ure kerkvoogden der Hervormde Gemeente in ontvang hebben genomen het bovengemelde aan die gemeente aangeboden gebouw. Het heeft inwendig eene lengte van 64 Nederl. el, eene breedte van 32 Nederl. el en eene hoogte van 14 Nederl. el, van den beganen grond tot de bindten. Het is geheel in gothieken stijl vervat. Hoezeer dit gebouw eene breedte heeft van 32 Ned. el, is de kap daarvan zonder eenige ondersteuning aan hetzelve aangebragt. Het werd in de de jaren 1845–1846 gebouwd door de Mrs. timmermans J. E. van Ellinckhuyzen en P. Schroot. Bij het overlijden van Koning Willem II, werd het geschat op eene waarde van 50 a 60.000 gulden.

De leer der liefde door de leeraars der Kerk. (Zie de No: 1816, 1820 en 1821).

IX.

Het is vooral ten aanzien van het weder vaststellen der regten van de waardigheid van den mensch, door op den voorgrond te brengen het beginsel der gelijkheid en de rijken verantwoordelijk te maken voor de ellende der armen, dat de christelijke liefdeleer iets nieuws was.

Behandelt den arme niet als een laag en verworpen schepsel, dat gij langs de aarde ziet kruipen — zegt de H. Gregorius van Nyssa — zoo gij wel nagaat wie hij is, zult gij zijn waardigheid erkennen. Gelijk zij die vervolgd worden achter het standbeeld des keizers vlugten, als een schuilplaats, om zich te waarborgen tegen geweld, zoo is ook de arme bekleed met de persoon van Jesus Christus. De Verlosser heeft gewild dat de armen zich zouden dekken met zijn koninklijke en gewijde persoon, ten einde door dit aanbiddelijk kleed de onmenschelijke hardheid te verzachten van hen die ze verachten en verstooten. De armen hebben de sleutels van het Paradijs; zij sluiten het open voor de liefdadigen, maar den onbarmhartige weigeren zij den toegang. Ze zijn te gelijk de hevigste beschuldigers en de welsprekendste verdedigers; maar zwijgende beschuldigers en verdedigers, wier tegenwoordigheid alleen, wanneer wij voor het wereldgerigt staan, genoeg is voor den Regter, zoo hij het oog op hen of op ons slaat, om ons te veroordeelen of vrij te spreken.

Jezus Christus had niet slechts het beginsel van gelijkheid onder de menschen vastgesteld, maar Hij had de zedelijke meerderheid van den arme boven den rijke toegelaten. De wijzen der oude wereld, b. v. Sokrates en Fabricius hadden deze waarheid in 't verschiet gezien, wijl zij de armoede bemind en beoefend hadden; maar het christendom heeft haar tot den grondslag van zijne leer gemaakt, en hier juist ligt het punt waar de socialisten uit de school van Saint Simon en van Fourrier in strijd komen met de christelijke leer; hier ligt de groote lijn die voor altoos een diepe klove groeit tusschen de sensualistische oeconomie en die des christendoms.

Men weet, dat Sokrates de gelijkheid der menschen door God, bepaald miskend heeft.

Gij werpt mij tegen, zegt de H. Basilius tot de heidenen, dat er onder de Christenen armen en rijken zijn, dienstknechten en slaven; — en hierop antwoord ik: dat ze er in de oogen der godsdienst niet zijn, en dat wij elkander daarom broeders noemen, omdat wij ons in waarheid gelijk achten. Ten aanzien van het ligchaam, maar niet van de ziel bestaat de ongelijkheid. Wij en onze slaven, wij zijn allen dienstknechten van denzelfden Heer. De Christenen vinden in de rijkdommen geen ander voordeel, dan dat zij in staat stellen tot overvloediger voorregten van goede werken, en zij die arm onder hen zijn, zijn toch rijk, wijl zij niets begeeren. De nederigheid des harten maakt ons allen gelijk, heeren en slaven, rijken en armen maakt zij één. Alleen de deugd brengt tusschen ons verschil en ongelijkheid voor God; voor wien men des te grooter en des te edeler is, naarmate men regtvaardiger en liefdadiger is.

Wij vragen u niet, zegt Lactantius tot de rijken van zijn tijd, om uw eigen behoeften te verminderen, maar om voor het geld dat ge aan vreemd gedierte besteed, de gevangenen los te koopen; — om voor het geld dat gij aan uw honden ten koste legt de armen te voeden; — om voor het geld dat gij uitgeeft aan zwaardvechters de dooden te begraven.

Maar, zult gij zeggen — vervolgt de H. Basilius — mijn geld is mijn eigendom. Ik antwoord u: maar van wien hebt gij dat ontvangen hetgeen gij uw eigendom noemt? Gij gaat te werk als iemand die in een schouwburg komt en zich meester maakt van de plaatsen, en vervolgens anderen belet om binnen te komen, zoo doende voor zijn eigen gebruik nemende, [illegible] de inrigting van den schouwburg voor iedereen is bestemd. Nu, zoo handelen de rijken, door zich alleen toe te eigenen het bezit der dingen, die voor allen zijn. Want zoo een ieder slechts nam hetgeen noodig is tot zijn onderhoud, en men gaf het overige aan de behoeftigen, dan zou er rijke noch arme meer wezen. Het overtollige brood 't welk gij in uw huis bewaart, behoort den armen, die van honger sterven; de kleederen, welke gij hebt opeen gehoopt, behooren den armen, die naakt zijn; het geld dat gij onder den grond verborgen hebt, behoort den armen, die niets hebben. Waarom zijt gij zoo wreed om zoo vele menschen, die gij goed zoudt kunnen doen, in verlegenheid te laten.

Ziedaar, zegt gij, zeer schoone woorden — ja, maar uw goud zou toch schooner zijn. Een gierigaard de weldadigheid te prediken is, helaas, alsof men voor een ontuchtige over de kuischheid spreekt! In dezelfde stond dat hij met verachting hoort spreken over de voorwerpen zijner genegenheid, vlamt het vuur zijner drifte nog sterker op. Eveneens gaat het met den gierigaard; hij hoort zich zijne vrekheid verwijten, en te gelijk blaakt de gouddorst met heviger vlammen zijn hart.

Hoort christen volken, geeft acht op mijne redenen, want dit zegt de Heer: dat de menschen, die met rede begaafd zijn, zich niet wreeder aanstellen dan de redelooze dieren. De dieren deelen onder elkander de kruiden en vruchten, welke de aarde voortbrengt, die beschouwende als gemeen goed; paarden en runderen deelen vreedzaam dezelfde weiden, zonder dat er een is die meer neemt dan hij behoeft; — en wij, die redelijke schepselen zijn, wij maken ons meester van hetgeen allen toebehoort, ieder grijpt voor zich zelven een deel weg van het goed, dat aller broederen eigendom is.

Doch hoe het zij, besteedt toch niet alles, ô rijken, aan het najagen van vermaken, zondert ook een deel af voor uw ziel. Stelt u voor dat gij twee zoonen hebt: de een is het aardsche leven, de ander heet het hemelsche en eeuwige leven. Zoo gij voor den tweede niet alles over hebt, wijl hij de voortreffelijkste is, geeft ze dan toch een gelijk aandeel voor 't minst, of is het niet onregtvaardig dat gij, den een zoo bevoorregt en hem al zijne begeerten inwilligt, terwijl gij den ander in diepe armoede, krank en naakt laat omzwerven? En wat ik thands zeg is geen ijdel woordenspel, het is de waarheid des Evangelies. Hij die aan de armen, zijne broeders, niet geeft het derde of vijfde deel zijns goeds, is geen broeder, maar een tijran. Hij is wreeder en onmedogender dan de dieren, want de eene wolf deelt zijn prooi met den anderen, men ziet dikwijls een menigte honden zich vereenigen om denzelfden schotel, maar de gierigaard laat niemand in het genot zijner rijkdommen deelen, en verstoot zijne natuurgenooten, die met hem dezelfde regten hebben om te leven en te genieten.

Heden worden van Regeringswege ten behoeve der Kamers van Koophandel en Fabrieken, vermeld bij § 2 der cirkulaire in de *Staats-Courant* van 29 Junij 1852, verzonden:

1°. opgaven wegens den in- en uitvoer en het verbruik van vreemde en koloniale voortbrengselen in Engeland; voorts wegens den uitvoer van Britsche en Iersche produkten, en wegens de schepen in den vreemden handel en voor de kustvaart gebruikt; een en ander gedurende de maand en in de twee maanden geëindigd op 5 Maart jl., vergeleken met de overeenstemmende tijdperken der jaren 1851 en 1852;

2°. nommer 9 van het Badensch regeringsblad houdende afkondiging van de voorloopige wet van 2 dezer, waarbij ten gevolge der onderlinge overeenkomst tusschen de betrokken Staten tot en met het einde van het loopende jaar begunstigende beschikkingen worden ingevoerd nopens het goederenverkeer tusschen het Tolverbond en de Steuerverein.

'sGRAVENHAGE, 25 April. Men houdt het er thans in deze residentie vrij algemeen voor, dat de beide Kamers der Staten-Generaal eerlang, ingevolge art. 70 der Grondwet, door den Koning zullen worden *ontbonden*. Naar luid van dat artikel, houd het besluit, waardoor de ontbinding wordt uitgesproken, tevens den last in tot het verkiezen van nieuw Kamers *binnen veertig dagen* en tot het zamenkomen der nieuw gekozen Kamers *binnen twee maanden*.

— Z. K. H. Prins Frederik heeft gisteren Hunne Excell. de nieuw benoemde ministers in een bijzonder gehoor ontvangen.

— 25 April. Men verneemt, dat de bekendmaking van de ontbinding van eene of van beide Kamers, welke men dezer dagen wacht, zal verzeld gaan van eene proklamatie of ander Staatsstuk der Regering.

— Volgens het gerucht, dat thans vrij algemeen in omloop is, zullen de ministers van Kolonien, van Oorlog en van Marine, de heeren Pahud, Forstner van Dambenoy en Enslie, hunne portefeuilles behouden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 23 April. De Aartsbisschop van Parijs, heeft [illegible], eene algemeene vereering van gebeden gevestigd, voor Parijs en voor Frankrijk.

— De Spaansche gezant te Parijs, de heer Donozo-Cortes, van wiens ernstige ongesteldheid reeds melding is gemaakt, begint te herstellen.

MADRID, 17 April. Het programma van het nieuwe ministerie is bekend gemaakt, 't behelst weinig nieuws; vrijheid van drukpers en diskussie zullen behouden blijven.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 23 April. Men schijnt in Zwitserland niet gezind om de wapenen tegen Oostenrijk op te vatten, maar genegen om door een lijdelijk verzet tegen de besluiten van het Weener kabinet te protesteren. De dagbladen raden hier toe ten sterkste aan. Men verzekert dat na het bijeenroepen der federale vergadering, er eene nota aan de Europesche hoven zal worden gezonden, ten einde ze met den waren toestand der Zwitsersche zaken bekend te maken.

BERLIJN, 23 April. De regering heeft eene gevoelige nederlaag geleden door de verwerping in de Tweede Kamer, met 147 tegen 139 stemmen, van het voornaamste artikel van het wetsontwerp, strekkende om de regering te magtigen, den invoer van vreemde drukwerken in Pruissen te verbieden, zonder dat eene regterlijke beslissing vooraf daartoe noodig is.

— Men herinnert zich dat Pruissen voor eenigen tijd aan zijne ingezetenen verboden heeft om hunne studien voor den geestelijken stand in het Germaansche Kollegie te Rome te volbrengen. Dat verbod is opgeheven, nadat de Paus, bij wijze van represaillenmaatregel, had aangekondigd, voornemens te zijn, aan Pruissische onderdanen, die als kunstenaars binnen Rome wonen, aldaar het verblijf te ontzeggen.

— De Keizer van Rusland heeft aan onderscheiden Poolsche uitgewekenen in Frankrijk verblijfhoudende amnestie verleend. Zij kunnen naar hun vaderland terug keeren, maar zonder hoop van hun adelbrieven of verbeurdverklaarde goederen weder te krijgen.

WEENEN, 23 April. Een telegrafisch berigt van 14 April uit Konstantinopel, meldt dat de geschillen met Rusland een geruststellender aanzien beginnen te krijgen. Men hoopte tot eene bevredigende schikking te zullen geraken.

STADSNIEUWS.

In de 226ste Staats-Loterij zijn in de 1e Klasse bij de 1e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan: N° 8 *f* 20,000, N° 15304 *f* 5000, N° 1224 *f* 1250, N° 5486, 14056, 18043 en 15206 ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 25 April.

BEVALLEN (20 April): A. J. Dubourcq, geb. Rochussen, Z. (22 April): T. Waldeck, geb Selle, D.

OVERLEDEN (17 April): J. H. Smit, 55 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	pCt.	23 April 4½ u. gebl.	25 April 4 u.	à	gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		63⅝	62⅞	63¼	62⅞
Dito Dito	3	75⅝	73⅞	74¼	[illegible]
Dito Dito	4	94 3/16	93⅞	93⅞	
O. I. Leening 1844	4	94 7/16			
Amortis. Syndic.	3½	93¼			
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
Belgie, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		52¼	52¼		
Frankrijk, Obligatien	3				
Spanje, Nieuwe	1	23 1/16	23 1/16	23⅞	
Dito	3	47⅝			
Dito Binnenl. à 6/m.		42⅝	42 3/16	42⅞	42 1/16
Coup. Bewijzen		7	6 13/16	7 1/16	
Amortisable Schuld		5 1/16	6½		
Portugal te Londen	5	39¼	39¼		
Dito Dito	4		108	108½	
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	108¼	107		
Dito Dito 1828 en 1829		97	[illegible]		
Cert. bij d°. 1831 en 1833					
Dito			91½		
Dito bij *Hope*			91¼		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		91½			
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6		73	73¼	
Cert. van dito	6				
Polen, Certifikaten	4	86½			
Dito Aand. à fl. 500		164¼			
Dito [illegible] à *f* 300			5½		
[illegible] Bank Actiën					
[illegible] à fl. 50			80 11/16	81	
Oostenrijk, [illegible]	5 pCt.	[illegible]	41⅛		
Dito 1847	2½		41⅛	41½	
Dito 1851	2½	41 1/16	92⅝	93	
Dito 1849	5	93			
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4		92⅝	93	
Letter B	5	93			
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito 250					
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.				
Brazilie te Londen 1824	5				
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
Peru	3½				
Mexico Nieuwe	3	26¼	26½	26⅞	
Venezuala à £ 100	3½				
Grenada à £ 100	2	22¼			
Dito Uitgestelde		1¾			
Ecuador à £ 100			4 1/16		

Grieken 5 pCt. 7 11/16, 8.

De verkooporders blijven in Hollandsche fondsche steeds aanhoudend, waardoor de markt op nieuw zeer gevoelig is gedaald. Buitenl. fondsen zijn daardoor ook slecht te plaatsen, en beteekendt de handel in de meeste derzelven niets bijzonders, uitgezonderd in Grieken, welke met veel kooplust merkbaar zijn gestegen.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* $56\frac{7}{16}$	Livorno	2/m.	*f* 39¾
„	zigt	„ 56⅞	Napels	„	„ 81¾
Bordeaux	2/m.	„ 56⅛	Petersburg	„	„ 1,86½
„	½/m.	„ 56⅜	Weenen	6/w.	„ 32
Madrid	3/m.	„ 246	Augsburg	„	„ 35⅜
Cadix	„	„ 247	Frankfort	„	„ 98¾
Seville	„	„ 243	Hamburg	2/m.	„ 35⅛
Bilbao	„	„ 244	„	zigt	„ $35\frac{5}{16}$
Lissabon	„	„ 41½	Londen	2/m	„ 11,72½
Porto	„	„ 41½	„	zigt	„ 11,80
Genua	2/m.	„ 46¾	Rotterdam		„ ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 23 April. Belg. léen. 2½ pc. 56, 1840/1842 5 pc. 98½; 1848, 98½; Spanje 1—3 pc. 23⅝; Binnenl. 3 pc. 42⅜; Romeinen 5 pc. 98; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 84½.

MADRID, 19 April. Spanje 3 pc. $43\frac{9}{16}$; 1—3 pc. 24⅜; Cert. Coup. 4; Bank St. Fernando —.

LONDEN, 23 April. Cons. kont. 100¾ a 100⅞; op tijd 100¾ a 100⅞; Braz. 100 a 103; 1829/30 — a —; Den. 3 pc. — a —; 5 pc. — a —; Ecuad. 6⅜ a 6⅝; Gren. 23¼ a 23¾; Uitgest. 11¼ a 11⅝; Mexiko Nieuwe 27⅝ a 27⅞; Peru 4½ pc. N. 88¾ a 89¼; Uitgest. 68 a 68⅝; Rusl. 1822 5 pc. 119 a 120; (N.) 4½ pc. 103½ a 104; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 40½ a 40⅞; 5 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23⅞ a 24⅛; 3 pc. 48 a 48½; Coup. cert. 6⅞ a 7⅛; Passive 5½ a 5⅝; Holl. 2½ pc. 65½ a 66; id. 4 pc. 96½ a 97; Venez. 39 a 40; Uitg. 17 a 18; Wissel op Amsterdam *f* —.—; Grieken — a —.

WEENEN, 23 April. Met. 4½ pc. —; 5 pc. 94⅛; Bank-Actien 1425; Wissel op Londen —.—; Zilver —.

BERLIJN, 23 April. Schuldbr. 3½ pc. 93⅛; Loten 151¾; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97; Pools. 4 pc. 91¾; Loten fl. 500 92¾; Oost. Met. 5 pc. 87¼; Amsterdam zigt 143, id. 2/m. 142½.

HAMBURG, 23 April. Rusl. Cert. 5 pc 105¼; Oost. Met. 5 pc. 95; Spanje 1—3 pc. 22¾; Binnenl. 3 pc. 40⅛.

FRANKFORT, 23 April. Met. 5 pc. 85; A 5 pc. 85¼; 2½ pc. 44; Bank-Actien 1557; Darmst. Loten fl. 50 99⅛; id. fl. 25 32½; Badensche Loten fl. 50, 70¾; id. fl. 35, 40½; Nassausche fl. 25, 29¼; Holl. 2½ pc. 64, id. 4 pc. 96; Sardinische 43½; Wissel op Weenen —.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 25 April.

GRAANMARKT.

Tarwe tot iets lagere prijzen met goeden handel aan cons. verkocht: 128 ℔ witb. Pools. *f* 312; 129 ℔ b. dito *f* 305; 128 ℔ mind. dito *f* 295; 130 ℔ b. Koningsb. *f* 300; 128 ℔ Rostocker *f* 282; 129 ℔ Brunswijker *f* 270; 124 ℔ Gron. Smet *f* 210; 117 ℔ Vriess. *f* 208; 134 ℔ Kubanka *f* 265.

Rogge tot ruim vorige prijzen met meerkooplust, verkocht: 125 ℔ Pommer *f* 205; 123 ℔ Pruiss. *f* 197; 120, 121 ℔ Odessa *f* 175, 177; 120 Berdianski *f* 175; 122 ℔ p. dito *f* 185; 123 ℔ Taganrog *f* 186; 117 ℔ Archangel *f* 175.

Garst iets lager: 114 ℔ j. Holsteins. *f* 170.

Haver en Boekweit zonder handel.

Koolzaad. Oud Eider 57, Holsteinsch 57 £. Op 9 vaten Olie in April en Mei ek. 60; Oct. en Nov. 61; Dec. 61½ £; *Lijnzaad* een doen: 109/10 ℔ Riga *f* 270; 112/13 ℔ Petersburger *f* 295. *Raapolie* op 6/w. *f* 35½; Vliegend *f* 34½; 1°. Mei ek. *f* 34¼; Sept. *f* 35¼; Oct. *f* 35½; Nov. *f* 35½, ¾ Dec. *f* 35¾. *Lijnolie* op 6/w. *f* 30½; Vliegend *f* 29½. *Hennepolie* op 6/w. *f* 37¾; Vliegend *f* 36¼.

SCHEEPSTIJDINGEN.

ST. NAZAIRA, 17 April. Het schip Maria Antoinette, kapt. Ricordel. van Nantes naar Rotterdam, is alhier op de reede aangezeild, en heeft daardoor schade aan de tuigage bekomen.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 23 April. G. den Breems, Trekvogel, Messina:

UITGEZEILD:

TEXEL, 23 April. G. Eefting, Jantina, Suriname. J. C. Londt Hz., Johannes Albertus, Triest.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 12en Maart, op 2°. Z.Breedte. 21° W.Lengte Dankbaarheid aan de N. H. M. kapt. Kroll, van Rotterdam n. Batavia.

BEVRACHTE SCHEPEN.

Voor *Amsterdam:* Drie Vrienden, kapit. M. B. J. Noordhoek Hegt; Sara Johanna, H. Sweijs; Henrica, J. R. de Boer; Zeevaart, J. A. Knaap; Capella, H. Wegman; Passaroeang, C. C. B. Fulbrun; Urania, K. Teijlaar; President Verkonteren, C. F. Eijlers; Schoon Verbond, J. Veenstra; Johanna Maria Christina, F. J. Nahmens; Goed Vertrouwen, F. C. H. Kock; Anna Maria Wilhelmina, G. C. Fischer; Clara Anna Maria, B. J. Stapert, en Machtilda Cornelia, N. J. Nannen, beiden van Dordrecht.

Voor *Rotterdam:* Weltevreden, kapit. H. Teerlink; Watergeus, W. H. Kramer; Jacoba, T. J. Boursse Wils; Brouwershaven, F. Jansen; Canton, H. J. Tweehuijs; Stad 's Gravennage, C. J. N. Blok; Everdina Elisabeth, R. J. Tonjes; Valparaiso, J. van der Meijden; Pantalon, M. F. Remmers; Erasmus, H. T. Scharper; Maria Anna, L. G. Verbeek.

Voor *Dordrecht:* Isis, kapit. A. F. Giesse.

Voor *Middelburg:* Minerva, kapit. J. A. van Boven.

Voor *Schiedam:* Pieter Corneliszoon Hooft, kapit. J. J. Muntendam, Albrecht Beyling, K. van den Erve.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 25 April in lading naar:

Keulen	J. Noll Jr., Catharina.
„	H. Willemse, Colln N°. 6.
Mainz	K. Rau, Jonge Pauline.
Manheim	J. J. Reyndorp, de Kust van Brazilien.
Heilbron	M. Ludwig, Helena.
Weesel	E. F. Beijer, de Hoop.
Duisburg	J. L. Arera, Ondine.
Dusseldorp & Neus	J. H. W. van Booven, Niederrein N°. 1.
Ludwighaven	J. G. Fenster, Mein Vergnugen.
Frankf., Coblentz en *Manheim*	J. Rauseh, Frankf. N°. 5.
Urdingen & Ruhrort	J. Willemsen, Jonge Maria.

AMSTERDAM, 24 April vertrokken:

Frankf. & Coblentz.	H. C. Brilmeijer, Frankfort N°. 10.

Rijnhoogte. KEULEN 23 April 14 vt. 7 dm.

ADVERTENTIEN.

GETROUWD: G. D. P. S. HUBAR,
J. C. H. SMITZ.

STRATUM, 19 April 1853. (2820)

(2821) Bevallen van eene welgeschapen *DOCHTER*, W. A. VALENTIN, geb. WOUTERS.

HELMOND, 24 April 1853.

(2824) Heden verloste zeer voorspoedig van eene welgeschapene *DOCHTER*, M. M. T. ERFTEMEIJER, geb. BRUNING.

AMSTERDAM, 24 April 1853.

(2823) Na een geduldig lijden van slechts eenige dagen, ontsliep heden avond zacht en zalig, ELIZABETH HOOGVELD, teeder geliefde Echtgenoote van

NIJMEGEN, C. POTHAST,
22 April 1853. Boekh.

Deze strekke tot algemeene en bijzondere kennisgeving.

Zoo Iemand, die een Akte van Toelating bezit, genegen mogt zijn, om te Amsterdam een **R. K. SCHOOL VOOR JONGE HEEREN** op te rigten, waar Grondig Onderwijs wordt gegeven in de Fransche en Hollandsche talen, en later ook in het Engelsch en Duitsch, benevens in alles wat tot een beschaafde opvoeding behoort; — alsdan biedt zich daartoe eene bijzondere gelegenheid aan, daar men genegen is, door het plaatsen van TWEE JONGE HEEREN, *tegen een zeer ruim salaris*, aan dat plan bevorderlijk te zijn. Adres: Letter H. brieven *franco*, bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN, Singel bij de Beulingsluis. (2822)

NIEUWE GOEDKOOPE MUZIEK

à 1½ en 2 Ct. de Pagina.

De Muziekale Correspondentie te 's Gravenhage,

Wijk B. 186,

heeft in minder dan **DRIE** jaren reeds meer dan **DUIZEND** diverse Muzijkwerken uitgegeven; welk getal maandelijks met 30 à 40 nieuwe en klassieke werken vermeerdert.

Door middel van DÉCALQUE, is die snelle uitgave mogelijk geworden.

Heeren Muzijkmeesters in het bijzonder wordt deze goedkoope Muzijk ten dienste hunner leerlingen aanbevolen.

Buiten inteekening wordt de prijs verdubbeld, *men betaalt alsdan nog niet de helft der prijs van de gewone plaatdrukmuzijk.*

Het Depôt, de Catalogus en het Prospectus zijn voorhanden te *Amsterdam* bij L°. ROHN in de Kalverstraat en B. EISENDRATH O. Z. Voorburgwal, N°. 216., en voorts bij de correspondenten in alle steden van het Rijk. (2749)

EERSTE COMMUNIEBOEKJES, bij J. C. MEIJER te Arnhem uitgegeven en bij alle Boekhandelaren des Rijks verkrijgbaar:

GEESTELIJKE HERINNERINGEN voor jongelingen en jonge dochters, bevattende eene korte herhaling der lessen en vermaningen hun bij de voorbereiding tot de eerste H. Communie gegeven. 2e met kerkelijke goedkeuring en een gedachtenisplaatje voorziene druk. Prijs 20 Cts. Bij getallen tegen mindere prijzen.

GEDACHTENISPLAATJES bij gelegenheid der eerste H. Communie, per 100 St. [illegible]

GEBEDEN en **GEZANGEN**, benevens **GELOOFSBELIJDENIS** bij de eerste H. Communie. Prijs 10 Cts. of bij getallen tegen verminderden prijs.

Als een der beste en fraaijste van alle holl. kerkboeken mag bijzonder voor die gelegenheid nog aanbevolen worden:

HAUBER'S GEBEDENBOEK VOOR KATHOLIJKEN, waarvan de 3e vermeerderde uitgave, met 4 uitmuntende staalgravuren en geïllustreerden titel, benevens kerkelijke goedkeuring van den vroegeren vice-superior A. ANTONUCCI voorzien, voor weinige maanden het licht zag. De prijs is *f* 2.00 en in beste banden gebonden van *f* 3.50 tot *f* 5.00.

Behalve deze werken, heeft bovengenoemde ontvangen, eene partij diverse **R. K. GEBEDENBOEKEN**, waaronder »het Boek der eerste H. Communie« en andere voor die gelegenheid bijzonder geschikt, allen in uitmuntend fraaije en sterke banden en tot de minste prijzen genoteerd. Beleefdelijk neemt hij de vrijheid zich aan te bevelen. (2808)

DE GRONDWET VAN 1848.

INHOUD:

Een weinig christelijke politiek voor de behoeften van den dag. — Nadere kennismaking met de Grondwet van 1848. — Beknopte Kroniek der wereldgebeurtenissen — Archief van alle kerkelijke stukken, uitgaande van de Nederlandsche Bisschoppen. — Verdediging van den H. Stoel. — Merkwaardige uittreksels uit de periodieke pers in Nederland. — Kennismaking met katholieke vruchten van vreemden bodem. Bijzonderheden en voorvallen, waarin de hand der Voorzienigheid zigtbaar is; — Curieuse Regtszaken; — Boeijende, doch steeds nuttige en onberispelijke feuilleton-lectuur.

De plotselinge aftreding van het ministerie Thorbecke, niet minder dan de ongehoorde bestorming van den troon, om van daar, zoo mogelijk, de grondwettige godsdienstige regten der Katholieken te doen *bekorten*, heeft bij niet weinigen, zoowel Protestanten als Katholieken, omtrent de volledige en *loyale* handhaving der Grondwet van 1848 VREES VERWEKT. Eenige mannen, wien hun Vaderland en hunne Constitutionele Regten boven alles dierbaar zijn, hebben begrepen, uit dien hoofde, de verkleefdheid aan de uit die Grondwet van 1848 voortspruitende regten meer en meer te moeten opwekken, en hebben, als het beste en zekerste middel om daartoe te geraken, besloten tot de uitgave van een *politiek-katholiek Volks-Zondagsblad*, onder den titel van: **DE GRONDWET VAN 1848**, hetwelk, door zijne minkostbaarheid, tot zelfs in de minst bemiddelde GEMEENTEN van ons Vaderland, waar zich Katholieken bevinden, zal doordringen; terwijl het door zijnen rijken inhoud in de behoefte aan andere dagblad-lectuur zal kunnen voorzien.

De uitgave van het eerste Nommer van dit VOLKS-ZONDAGSBLAD zal plaats hebben op den 1sten Zaturdag in Junij. De daartoe vereischte fondsen zijn aanwezig, doch aangezien in dit geval alle eigenbelang geheel op den achtergrond staat, wenschen de ondernemers door de aansluiting van Katholieke mannen in onderscheidene gemeenten in ons VADERLAND, zich van eene krachtdadige medewerking en aldus van eenen goeden uitslag te verzekeren.

Wie zich tot bevordering van bovenstaand plan geroepen gevoelt, gelieve daarvan blijk te geven door zich, tot het nemen van een of meerdere aandeelen à *f* 100 genegen te verklaren, bij goedkeuring der hem later mede te deelen voorwaarden. Op Zondag 1 Mei zal bepaald worden of de uitgave *al dan niet* bij wijze van aandeelen zal plaats hebben. Belangstellenden in deze Katholieke onderneming! met *spoed* alzoo een kloek besluit genomen!

Belangstellenden gelieven zich schriftelijk te adresseren *franco* lett. W. L. bij den Boekhandelaar J. BEERENDONK, Heisteeg te Amsterdam. (2816)

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.